

Halvtron

GULLSPÅNGSÄLVENS VATTENSYSTEM

Sjötyp: Näringsfattig
Sjöyta: 4,31 km²
Höjd över havet: 181,5 m
Maxdjup: 31,7 m
Medeldjup: 10,6 m
Omsättningstid: 2,05 år

Kommun: Hällefors
Vattendistrikt: Västerhavet
Terrängkartan: 11E SO
EU-id: SE661923-143300
Utloppskoordinater: 6619230, 1433000
Avrinningsområdets areal: 54,46 km²

Halvtron. ©Lantmäteriet

Omgivningar

Halvtron ingår i Gullspångsälvens vattensystem och är belägen ca 4 km sydost om Grythyttan. Sjön tillförs vatten från bl.a. sjöarna Siken, Sundsjön och Ingfasten. Avrinningen sker via sundet till Sör-Älgen till Södra Torrvarpen.

Berggrunden kring Halvtron består huvudsakligen av metavulkaniter med inslag av konglomerat och skarn samt diabasgångar som omger hela sjön. Den dominerande jordarten är normalblockig till blockig-grusig morän.

Halvtrons avrinningsområde domineras av barrskog med inslag av löv- och blandskog. Flera stora hyggen finns i området. En del myrmarker finns också, framförallt i öster. Vid Brudgumtorp, Älgviken, Norstorp, Siksand och Baståsen finns mindre öppna områden med betesmark. Vid Djupedalshult i öster finns även ett litet område med åkermark. Bebyggelsen kring sjön är gles och som tätast vid Älgviken söder om sjön. I tabell 1 redovisas markanvändningen i Halvtrons avrinningsområde.

Tabell 1. Markanvändning i Halvtrons avrinningsområde, vars totala area är 54,46 km². Data från SMHI.

Markanvändning	Areal (km ²)	Markanvändning	Areal (km ²)
Skog	40,47	Annan öppen mark	0,11
Sankmark	2,09	Vatten	7,82
Jordbruksmark	0,41	Tätort	
Hyggen	3,56	Annan koncentrerad bebyggelse	

Djur och växter

Fisk

Det finns inga provfiskeresultat från Halvtron, men enligt uppgifter från början av 1990-talet finns abborre, mört, gädda, siklöja, sutare, öring, nors, gös, lake, gärs och sik. Dessutom finns/fanns flodkräfta.

Bottenfauna

Uppgifter om sjöns bottenfauna saknas.

Växtlighet

Vegetationen som hittades vid ett fältarbete i början av 1990-talet var svalting, vattenklöver, bladvass, sjöfräken, trådstarr, flaskstarr, topplösa, gul och vi näckros, igelknopp, gäddnate, löktåg och hårslinga.

Övrigt djur- och växtliv

Vid sjön har ca 10 sjöberoende fågelarter observerats, bl.a. storlom.

Vattenkvalitet

Halvtron är en mycket näringsfattig sjö svagt brunfärgat vatten. pH är neutralt och buffertkapaciteten mot försurande ämnen god. Kvicksilverhalten i gädda var höga vid senaste undersökningen. Mer information om Halvtrons vattenkemi visas i tabellen nedan.

Tabell 2. Vattenkemidata från Halvtron. Medelvärdena är baserade på provtagningar från åren 2012-2014 alternativt den senaste provtagningen. Färgade värden anger statusklassning, se [läsanvisningar](#).

Parameter	Medelvärde	Min-Maxvärde	Antal prov	Provtagningsår
pH	6,9*	6,9	1	2013
Alkalinitet (mekv/l)	0,16	0,16	1	2013
Siktdjup (m)	4,2	4,2	1	2008
Absorbans (vid 420/5 nm)	0,09**	0,09	1	2013
Totalfosfor (µg/l)	4	4	1	2013
Totalkväve (µg/l)	310	310	1	2013
Hg i gädda (mg/kg)	0,80	Medelvärde 5 fiskar		2006

*NV Handbok 2007:4 och expertbedömning. **Motsvarar vattenfärg 46 mg Pt/l.

Statusbedömning

Sjöns ekologiska status har bedömts som *god*. Det är sammanvägningen av klorofyll (hög) och vattenkemin (god) som varit avgörande för bedömningen. De allmänna förhållandena, som är en sammanvägning av klassificeringarna för näringsämnen (hög status) och försurning (god status), har sammantaget god status. Det förekommer vandringshinder i anslutning till vattenförekomsten.

Bedömningsgrunder i föreskrift har tillämpats, bortsett från kvalitetsfaktorn försurning och närsalter som klassats som expertbedömning. För mer information om bedömningen, se <http://www.viss.lst.se/Waters.aspx?waterEUID=SE661923-143300>.

Övervakningsprogram

Halvtron ingår under vissa år i miljöövervakningsprogrammet *Omdrevssjöar*. Sjön ingick även i programmen *Riksinventering av sjöar och vattendrag* under perioden 1985-2005 och *Profilsjöar* under perioden 1986-2002.

Naturvårds- och friluftsintressen

Halvtron är delvis upplåten för fritidsfiske och förvaltas av Hällefors fiskevårdsförening.

Mänsklig påverkan

Halvtron påverkas av reglering. En mängd sjunktimmer finns på sjöbotten sen tiden då sjön användes som flottningsled. Bilväg går bitvis strandnära i norr. Över sundet till Sör-Älgen finns en bro.

Områdesskydd

Sjön och dess närmaste omgivningar saknar områdesskydd.

Referenser

[Artportalen](#) - fåglar.

IVL Svenska Miljöinstitutet AB. [Kvicksilver i biota](#)

Lantmäteriet, 2003. Svenska Marktäckedata SMD Raster 11ESO. Version 2.2.

Länsstyrelsen i Örebro län. [Djupkartor](#).

Länsstyrelsen i Örebro län, 1986. Vattenregister/sjöbeskrivning – Halvtron. Dos nr 1800-138-411.

Länsstyrelsen i Örebro län, 1993. [Tio sjöar i Hällefors kommun. -Beskrivning och naturvärdesbedömning](#). Publ. nr 1993:3.

Naturvårdsverket, 2007. [Status, potential och kvalitetskrav för sjöar, vattendrag, kustvatten och vatten i övergångszon, Bilaga A-Bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag. Handbok 2007:4](#).

SLU, [Vattenkemidata](#).

SMHI. [Svenskt vattenarkiv \(SVAR\)](#)

Sveriges geologiska undersökning. [Berggrundskartan och Jordartskartan, digitalt via SGUs karttjänster](#).

[VISS - VattenInformationssystem för Sverige](#). Nationell databas över svenska vattenförekomster.

